ROZSUDEK SOUDU (osmého senátu)

6. května 2009*

Ve věci T-127/04,

**KME Germany AG,** dříve KM Europa Metal AG, se sídlem v Osnabrücku (Německo),

**KME France SAS,** dříve Tréfimétaux SA, se sídlem v Courbevoie (Francie),

**KME Italy SpA,** dříve Europa Metalli SpA, se sídlem ve Florencii (Itálie),

zastoupené M. Siragusou, A. Wincklerem, G. C. Rizzou, T. Grafem a M. Piergiovanni, advokáty,

žalobkyně,

* Jednací jazyk: angličtina.

proti

**Komisi Evropských společenství,** zastoupené É. Gippini Fournierem, jako zmocněncem, ve spolupráci s C. Thomasem, solicitor,

žalované,

jejímž předmětem je jednak návrh na zrušení nebo snížení pokut uložených žalobkyním na základě článku 2 písm. c), d) a e) rozhodnutí Komise K(2003) 4820 v konečném znění ze dne 16. prosince 2003 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (Věc COMP/E-1/38.240 – Průmyslové trubky), a jednak vzájemný návrh Komise na zvýšení uvedených pokut,

SOUD PRVNÍHO STUPNĚ
EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ (osmý senát),

ve složení M. E. Martins Ribeiro, předsedkyně, S. Papasavvas a N. Wahl (zpravodaj), soudci,

vedoucí soudní kanceláře: C. Kantza, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 27. února 2008,

vydává tento

## Rozsudek

### Skutečnosti předcházející sporu

1 KME Germany AG (dříve KM Europa Metal AG), KME France SAS (dříve SA) a KME Italy SpA (dříve Europa Metalli SpA) jsou součástí evropské průmyslové skupiny kótované na burze, která působí po celém světě. Tato skupina je jedním z největších světových výrobců polotovarů z mědi a ze slitin mědi. KME France a KME Italy tvořily společně až do června roku 1995 podnik odlišný od společnosti KME Germany. Teprve od tohoto data tvoří KME Germany, KME Italy a KME France jednu a tutéž skupinu (KME Germany, KME Italy a KME France jsou dály nazývány jen „žalobkyně“ nebo „skupina KME“).

2 V návaznosti na sdělení informací učiněné společností Mueller Industries Inc. provedla Komise v březnu 2001 podle článku 14 nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962, prvního nařízení, kterým se provádějí články [81] a [82] Smlouvy (Úř. věst. 1962, 13, s. 204; Zvl. vyd. 08/01, s. 3), předem neohlášená šetření v prostorách společností Outokumpu Oyj a Luvata Oy (dříve Outokumpu Copper Products Oy) (dále jen společně „Outokumpu“), Wieland-Werke AG (dále jen „Wieland“) a žalobkyň.

3 Dne 9. dubna 2001 učinila Outokumpu Komisi nabídku spolupráce na základě sdělení Komise o neuložení nebo snížení pokut v případech kartelových dohod (Úř. věst. 1996, C 207, s. 4, dále jen „sdělení o spolupráci z roku 1996“). Dne 30. května 2001 k tomu Outokumpu předložila prohlášení.

4 V odpověď na žádost o informace podle čl. 11 odst. 2 nařízení č. 17, kterou v červenci 2002 zaslala Komise skupině KME a společnosti Wieland, posledně uvedená společnost dne 30. září 2002 požádala o přiznání výhod plynoucích z použití sdělení o spolupráci z roku 1996.

5 V návaznosti na tutéž žádost o informace skupina KME požádala za sebe dne 15. října 2002 o přiznání výhod plynoucích z použití uvedeného sdělení.

6 Komise provedla šetření, které zahrnovalo doplňkové kontroly v prostorách společnosti Outokumpu a skupiny KME, účastnila se jednání se zástupci společnosti Outokumpu, skupiny KME a společnosti Wieland a na základě článku 11 nařízení č. 17 zaslala skupině KME a společnosti Wieland žádosti o doplňující informace, načež v červenci roku 2003 zahájila řízení o protiprávním jednání a vydala oznámení námitek, které zaslala žalobkyním a společnostem Wieland a Outokumpu. Vzhledem k tomu, že se podniky, jimž bylo oznámení určeno, vzdaly práva na slyšení, toto se nekonalo.

7 Dne 16. prosince 2003 přijala Komise rozhodnutí K(2003) 4820 v konečném znění v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (Věc COMP/E-1/38.240 – Průmyslové trubky) (dále jen „napadené rozhodnutí“), jehož shrnutí je zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie* ze dne 28. dubna 2004 (Úř. věst. L 125, s. 50, citace z uvedeného rozhodnutí použité v textu tohoto rozsudku jsou neoficiálním překladem).

8 Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že výrobci organizovaní ve sdružení za kvalitu trubek používaných v odvětví klimatizace a chlazení, Cuproclima Quality Association (dále jen „Cuproclima“), jehož členy byly i žalobkyně, rozšířili svou spolupráci koncem osmdesátých let i na otázky spojené s hospodářskou soutěží.

9 Schůzky, které sdružení Cuproclima pořádalo dvakrát do roka, měly být pravidelnou příležitostí, kdy se po vyčerpání oficiálního pořadu jednání projednávaly a stanovovaly ceny, jakož i další obchodní podmínky platné pro průmyslové trubky. K těmto schůzkám, které odporovaly pravidlům hospodářské soutěže, přibyly dvojstranné kontakty mezi dotyčnými podniky. Dotyčné podniky údajně stanovovaly cenové cíle, jakož i další obchodní podmínky pro průmyslové trubky, společně koordinovaly zvyšování cen, dělily se o zákazníky a podíly na trhu a dohlížely na provádění svých protisoutěžních dohod, a to jednak určováním vůdčích subjektů na trzích, a jednak vzájemným poskytováním důvěrných informací.

10 Napadené rozhodnutí obsahuje zejména následující ustanovení:

*„Článek 1*

Následující podniky porušily ustanovení čl. 81 odst. 1 [ES] a od 1. ledna 1994 ustanovení čl. 53 odst. 1 Dohody o EHP tím, že se v uvedených obdobích účastnily souboru dohod a jednání ve vzájemné shodě spočívajících ve stanovení cen a v rozdělení trhů v odvětví průmyslových trubek:

a) [Wieland] od 3. května 1988 do 22. března 2001;

b) Outokumpu […] samostatně od 3. května 1988 do 30. prosince 1988 a společně s [Luvata] od 31. prosince 1988 do 22. března 2001;

c) [Luvata] od 31. prosince 1988 do 22. března 2001 (společně s Outokumpu […]);

d) [KME Germany] samostatně od 3. května 1988 do 19. června 1995 a společně s [KME France] a [KME Italy] od 20. června 1995 do 22. března 2001;

e) [KME Italy] společně s [KME France] od 3. května 1988 do 19. června 1995 a společně s [KME Germany] a [KME France] od 20. června 1995 do 22. března 2001;

f) [KME France] společně s [KME Italy] od 3. května 1988 do 19. června 1995 a společně s [KME Germany] a [KME Italy] od 20. června 1995 do 22. března 2001.

*Článek 2*

Za protiprávní jednání uvedená v článku 1 se ukládají následující pokuty:

a) [Wieland]: 20,79 milionu eur;

b) Outokumpu […] a [Luvata] společně a nerozdílně: 18,13 milionu eur;

c) [KME Germany], [KME France] a [KME Italy] společně a nerozdílně: 18,99 milionu eur;

d) [KME Germany]: 10,41 milionu eur;

e) [KME Italy] a [KME France] společně a nerozdílně: 10,41 milionu eur.“

11 Pokud jde zaprvé o stanovení výchozí částky pokuty, Komise měla za to, že protiprávní jednání, které spočívalo hlavně ve stanovení cen a rozdělení trhů, bylo svou povahou velmi závažné (bod 294 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

12 K určení závažnosti protiprávního jednání vzala Komise rovněž v úvahu skutečnost, že kartel měl dopad na celé území Evropského hospodářského prostoru (EHP) (bod 316 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Komise dále zkoumala skutečné účinky protiprávního jednání a shledala, že kartelová dohoda „celkově měla dopad na trh“ (bod 314 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

13 Toto své zjištění založila zejména na následujících údajích. Zaprvé přihlédla k provádění kartelové dohody s poukazem na skutečnost, že si účastnice navzájem sdělovaly objemy prodeje a úrovně cen (bod 300 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Zadruhé pak podle Komise z údajů obsažených ve spisu vyplývá, že v době, kdy bylo plnění koluzní dohody vlažnější, ceny klesaly, a v ostatních obdobích výrazně rostly (bod 310 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Zatřetí Komise poukázala na to, že společný podíl účastnic kartelové dohody na trhu činil 75 až 85 % (bod 310 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Začtvrté Komise konstatovala, že příslušné podíly na trhu jednotlivých účastnic kartelové dohody zůstaly po celou dobu trvání protiprávního

jednání poměrně stabilní, i když u účastnic občas docházelo ke změnám zákazníků (bod 312 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

14 Nakonec Komise ještě v rámci určování závažnosti protiprávního jednání zohlednila skutečnost, že trh s měděnými průmyslovými trubkami je rozsáhlým odvětvím, jehož hodnota, pokud jde o EHP, byla odhadnuta na 288 milionů eur (bod 318 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

15 S ohledem na všechny tyto skutečnosti dospěla Komise k závěru, že dotčené protiprávní jednání je nutno považovat za velmi závažné (bod 320 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

16 Zadruhé Komise zaujala k dotčeným podnikům diferencovaný přístup, aby tak zohlednila skutečnou hospodářskou schopnost každého z nich přivodit hospodářské soutěži podstatnou újmu. Komise v tomto ohledu poukázala na rozdíl mezi podíly na trhu s průmyslovými trubkami v EHP, kde na jednu stranu tržní podíl skupiny KME, jedničky na trhu EHP, činí [*důvěrné*] [1] %, a na druhou stranu tržní podíly společností Outokumpu a Wieland činí [*důvěrné*] a 13,4 %. Vzhledem k tomuto rozdílu byla výchozí částka pokuty uložené společnostem Outokumpu a Wieland stanovena na 33 % výchozí částky stanovené skupině KME, tedy 11,55 milionu eur pro společnosti Outokumpu a Wieland a 35 milionů eur pro skupinu KME (body 327 a 328 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

17 Vzhledem k tomu, že skupina KME byla založena v roce 1995, Komise rozdělila výchozí částku pokuty, která byla této skupině uložena, tedy částku 35 milionů eur, na dvě části. První část se vztahovala k období let 1988 až 1995 (Komise přitom posuzovala zvlášť společnost KME Germany na jedné straně a společnosti KME France a KME Italy na straně druhé) a druhá k období let 1995 až 2001 (Komise přitom všechny tři subjekty považovala za jednu skupinu). Uvedená výchozí částka tedy byla rozčleněna následovně: 8,75 milionu eur pro KME Germany (1988 až 1995), 8,75 milionu eur pro KME Italy a KME France společně a nerozdílně (1988 až 1995) a 17,50 milionu eur

1 — Skryté důvěrné údaje.

pro skupinu KME, tzn. pro společnosti KME Germany, KME France a KME Italy společně a nerozdílně (1995 až 2001) (bod 329 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

18 Zatřetí Komise zvýšila výchozí částku pokuty uložené společnosti Outokumpu o 50 % na 17,33 milionu eur, aby zohlednila nutnost stanovit pokutu na takové úrovni, která jí zajistí odrazující účinek, neboť měla za to, že celosvětový obrat společnosti Outokumpu, který přesahuje 5 miliard eur, nasvědčuje tomu, že její velikost a ekonomická síla takové zvýšení dovolují (bod 334 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

19 Začtvrté Komise kvalifikovala délku trvání protiprávního jednání, které trvalo od 3. května 1988 do 22. března 2001, jako „dlouhou". Komise proto považovala za vhodné zvýšit výchozí částky pokut uložených dotyčným podnikům o 10 % za každý rok trvání jejich účasti v kartelu. Komise tedy zvýšila výchozí částku pokuty uložené skupině KME za období let 1995 až 2001 o 55 % a výchozí částku pokut uložených společnosti KME Germany na jedné straně a společnostem KME Italy a KME France na straně druhé za období let 1988 až 1995 o 70 %. Základní částka pokut pak byla stanovena na 56,88 milionu eur pro celou skupinu KME (body 338, 342 a 347 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

20 Zapáté byla základní částka pokuty uložené společnosti Outokumpu zvýšena s ohledem na přitěžující okolnosti o 50 %, a to z důvodu, že se dopustila recidivy, protože již vůči ní bylo vydáno rozhodnutí Komise 90/417/ESUO ze dne 18. července 1990 v řízení podle článku 65 [UO], které se týkalo dohody a jednání ve vzájemné shodě evropských výrobců nerezových plochých výrobků válcovaných za studena (Úř. věst. L 220, s. 28) (bod 354 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

21 Zašesté Komise v souvislosti s polehčujícími okolnostmi uvedla, že bez spolupráce se společností Outokumpu by se jí podařilo prokázat protiprávní chování pouze za období čtyř let, a snížila proto základní částku její pokuty o 22,22 milionu eur, tak aby základní částka odpovídala pokutě, která by jí byla uložena za toto období (bod 386 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

22 Konečně zasedmé Komise na základě bodu D sdělení o spolupráci z roku 1996 snížila částku pokuty pro společnost Outokumpu o 50 %, pro společnost Wieland o 20 % a pro skupinu KME o 30 % (body 402, 408 a 423 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

**Řízení a návrhová žádání účastnic řízení**

23 Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 1. dubna 2004 podaly žalobkyně projednávanou žalobu.

24 Vzhledem k tomu, že došlo ke změně složení senátů Soudu, byl soudce zpravodaj přidělen k osmému senátu, jemuž tak byla přidělena i projednávaná věc.

25 Komise v duplice navrhla, aby částka pokuty uložené žalobkyním byla zvýšena, protože žalobkyně v replice zpochybnily určité skutečnosti, které ve správním řízení nebyly předmětem sporu. Soud žalobkyně vyzval, aby k tomuto vzájemnému návrhu předložily svá vyjádření, což také ve stanovené lhůtě učinily.

26 Na základě zprávy soudce zpravodaje Soud (osmý senát) rozhodl zahájit ústní část řízení a v rámci organizačních procesních opatření upravených článkem 64 jednacího řádu Soudu vyzval účastnice řízení k předložení určitých dokumentů a položil jim písemné otázky, na které tyto ve stanovené lhůtě odpověděly.

27 Řeči účastnic řízení a jejich odpovědi na ústní otázky položené Soudem byly vyslechnuty na jednání, které se konalo dne 27. února 2008. Při této příležitosti použily žalobkyně na podporu jednoho z žalobních důvodů dokumenty, které obsahovaly zejména statistické údaje a grafy týkající se vývoje ceny průmyslových trubek a ceny mědi. Komise s použitím těchto dokumentů nesouhlasila, přičemž uvedla, že neměla možnost ověřit pravost údajů v nich obsažených a že se uvedené údaje beztak týkaly jiného období, než ve kterém k předmětným skutkovým okolnostem došlo.

28 Dokumenty předložené žalobkyněmi v průběhu jednání nebyly do spisu založeny.

29 Žalobkyně navrhují, aby Soud:

– podstatně snížil pokutu uloženou skupině KME;

– uložil Komisi náhradu nákladů řízení;

– uložil Komisi náhradu výdajů vynaložených žalobkyněmi na bankovní záruku poskytnutou namísto zaplacení pokuty do doby, než Soud vydá rozsudek;

– přijal veškerá další opatření, která by mohl považovat za vhodná.

30 Komise navrhuje, aby Soud:

– žalobu zamítl;

– uložil žalobkyním náhradu nákladů řízení;

– zvýšil částku pokuty uložené žalobkyním.

**Právní otázky**

31 Na podporu projednávané žaloby se žalobkyně dovolávají pěti žalobních důvodů, které se všechny týkají stanovení výše jim uložené pokuty. Žalobní důvody vycházejí z neodpovídajícího zohlednění skutečného dopadu kartelu pro účely výpočtu výchozí částky pokuty, z neodpovídajícího vyhodnocení velikosti relevantního trhu, z nespráv-

ného zvýšení pokuty z důvodu délky trvání protiprávního jednání, z nezohlednění polehčujících okolností a z nesprávného použití sdělení o spolupráci z roku 1996.

32 Úvodem je třeba připomenout, že z bodů 290 až 387 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise uložila pokuty za protiprávní jednání na základě čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a že výši pokut určila nesporně metodou stanovenou v pokynech o metodě stanovování pokut uložených podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 65 odst. 5 [UO] (Úř. věst. 1998, C 9, s. 3, dále jen „pokyny“), i když na ně v napadeném rozhodnutí výslovně neodkazuje.

33 Pokyny sice nelze kvalifikovat jako právní normu, vyjadřují však orientační pravidlo chování, podle nějž má být v praxi postupováno a od něhož se Komise může v konkrétním případě odchýlit pouze tehdy, uvede-li důvody (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 18. května 2006, Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients v. Komise, C-397/03 P, Sb. rozh. s. I-4429, bod 91 a citovaná judikatura).

34 Soud tedy musí v rámci přezkumu legality pokut uložených napadeným rozhodnutím ověřit, zda Komise vykonala svou posuzovací pravomoc dle metody obsažené v pokynech, a pakliže by měl konstatovat, že se od ní odchýlila, musí ověřit, zda je tento odklon podložený a právně dostačujícím způsobem odůvodněný. V tomto ohledu je třeba poukázat na skutečnost, že Soudní dvůr potvrdil jednak platnost samotného principu, na němž pokyny stojí, a jednak platnost metody, která je v nich uvedena (rozsudek Soudního dvora ze dne 28. června 2005, Dansk Rørindustri a další v. Komise, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Sb. rozh. s. I-5425, body 252 až 255, 266 až 267, 312 a 313).

35 Omezení posuzovací pravomoci Komise, které si sama stanovila přijetím pokynů, totiž není neslučitelné se zachováním podstatného prostoru pro její uvážení. Pokyny

obsahují různé pružné prvky, které umožňují Komisi výkon její diskreční pravomoci v souladu s ustanoveními nařízení č. 17, tak jak je vyložil Soudní dvůr (rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 34 výše, bod 267).

36 Proto v oblastech, kde si Komise uchovala prostor pro uvážení, například pokud jde o míru navýšení z důvodu délky trvání protiprávního jednání, se přezkum legality tohoto posouzení zužuje pouze na ověření, zda nedošlo k zjevně nesprávnému posouzení (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 18. července 2005, Scandinavian Airlines System v. Komise, T-241/01, Sb. rozh. s. II-2917, body 64 a 79).

37 Prostor pro uvážení Komise a meze, které si Komise v této souvislosti sama stanovila, krom toho v zásadě nemají vliv na výkon soudního přezkumu v plné jurisdikci prováděného soudem Společenství (rozsudek Soudu ze dne 8. července 2004, JFE Engineering a další v. Komise, T-67/00, T-68/00, T-71/00 a T-78/00, Sb. rozh. s. II-2501, bod 538), v jehož rámci je soud Společenství oprávněn pokutu, kterou Komise uložila, zrušit, snížit nebo zvýšit (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 8. února 2007, Groupe Danone v. Komise, C-3/06 P, Sb. rozh. s. I-1331, body 60 až 62; rozsudek Soudu ze dne 21. října 2003, General Motors Nederland a Opel Nederland v. Komise, T-368/00, Recueil, s. II-4491, bod 181).

*K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z neodpovídajícího zohlednění skutečného dopadu kartelové dohody*

Argumenty účastnic řízení

38 Žalobkyně v rámci prvního žalobního důvodu tvrdí, že pro účely stanovení pokut měla Komise v projednávané věci povinnost přihlédnout ke skutečnému dopadu kartelové

dohody na trh. Napadené rozhodnutí je podle nich stiženo vadou, protože Komise této své povinnosti nedostála. Podle nich tím zároveň porušila zásadu rovného zacházení a proporcionality, jakož i pokyny. Úvahy a závěr týkající se skutečného dopadu kartelové dohody, které jsou obsaženy v napadeném rozhodnutí, jsou krom toho nesprávné, nepodložené a vzájemně si odporují.

39 Žalobkyně dále tvrdí, že vzhledem k odůvodnění, s nímž Komise uložila žalobkyním pokutu, jejíž výchozí částka byla třikrát vyšší než částka stanovená společnostem Wieland a Outokumpu, byla Komise v projednávané věci tím spíše povinna odpovídajícím způsobem prokázat skutečný dopad kartelu. Žalobkyně totiž připomínají, že důvod, jímž Komise vysvětlila toto rozdílné zacházení, tkví v potřebě zohlednit konkrétní váhu každého podniku, tedy skutečný dopad jejich protiprávního chování na hospodářskou soutěž. Žalobkyně se domnívají, že toto odůvodnění zjevně spočívá na předpokladu existence skutečného dopadu kartelové dohody. Uložení rozdílných pokut v závislosti na dopadu individuálního chování zúčastněných společností má podle nich smysl pouze tehdy, mělo-li protiprávní jednání jako celek skutečný dopad na trh.

40 Názor Komise, že charakter kartelové dohody dostačujícím způsobem odůvodňoval výchozí částku pokuty uložené skupině KME z důvodu její závažnosti, je tedy podle žalobkyň neopodstatněný a nemůže obstát.

41 Žalobkyně připomínají, že v odpověď na oznámení námitek předložily zprávu vypracovanou poradenskou společností (dále jen „úvodní zpráva“), která podle nich dokazuje, že protiprávní jednání nemělo skutečný dopad na ceny. V průběhu tohoto řízení navíc žalobkyně předložily další dvě zprávy (dále jen „první doplňující zpráva“ a „druhá doplňující zpráva“), z nichž první byla přiložena k žalobě a druhá k replice. Tyto dvě doplňující zprávy byly vypracovány dvěma z autorů úvodní zprávy a podle žalobkyň potvrzují její závěry.

42 Žalobkyně s odvoláním na body 299, 300 a 314 odůvodnění napadeného rozhodnutí tvrdí, že si Komise ve svém přístupu odporuje, protože je nelogické, aby Komise na jednu stranu tvrdila, že nebylo možné určit dopad kartelové dohody na ceny, a na druhou stranu vyslovila závěr, že kartelová dohoda skutečně měla na ceny dopad.

43 Žalobkyně tvrdí, že vzhledem ke spojitosti, kterou Komise pozorovala mezi zvyšováním cen a růstem poptávky, měla Komise provést empirickou analýzu. Jelikož odpovídající ekonometrická studie chybí, měla Komise učinit závěr, že *a priori* není možné určit, zda bylo zvyšování cen výsledkem koordinovaného přístupu podniků, nebo zda bylo zcela vyvoláno růstem poptávky.

44 Žalobkyně mimochodem uvádějí, že tvrzení Komise ohledně úvodní zprávy jsou chybná. V tomto ohledu odkazují hlavně na obě doplňující zprávy a tvrdí, že v analýze, kterou obsahuje úvodní zpráva, se správně uvádí, že kartelová dohoda neměla žádný skutečný odpad na cenovou fluktuaci.

45 Žalobkyně konečně uvádějí, s odkazem na argumenty rozvedené v rámci čtvrtého žalobního důvodu, že spis obsahuje příklady neplnění koluzních dohod a že kartelovou dohodu prováděly jen v omezené míře.

46 Žalobkyně tedy uzavírají, že výchozí částka jejich pokuty měla být stanovena na spodním konci stupnice odpovídajících pokut ukládaných za kartelové protiprávní jednání a měla být nižší než trojnásobek výchozí částky pokut uložených společnostem Wieland a Outokumpu.

47 Komise navrhuje, aby byl tento žalobní důvod zamítnut.

48 Komise zejména uvádí, že ani v odpovědi na oznámení námitek, ani v žalobě žalobkyně nijak nezpochybňovaly tři z celkem čtyř aspektů, které Komise konstatovala u dopadu protiprávního jednání na trh, a sice vliv na cenovou a množstevní nabídku pro zákazníky, uskutečňování dohodnutého zvyšování cen a stabilizaci podílů na trhu.

49 Komise zdůrazňuje, že žalobkyně tyto tři aspekty zpochybnily poprvé až ve své replice, což tím pádem představuje nový žalobní důvod, který je tedy podle čl. 48 odst. 2 jednacího řádu nepřípustný. Komise také tvrdí, že výše uvedené skutečnosti byly v oznámení námitek uvedeny mezi znaky protiprávního jednání. Komise poukazuje na to, že když žalobkyním přiznala snížení výše pokuty o 30 %, přihlédla přitom zejména k tomu, že tyto skutečnosti v průběhu správního řízení nezpochybňovaly. Komise zdůrazňuje, že by toto snížení nepřiznala, kdyby je žalobkyně ve své odpovědi na oznámení námitek zpochybnily. Komise proto Soudu navrhuje, aby částku pokuty uložené žalobkyním zvýšil.

50 Komise vznáší námitku nepřípustnosti i ve vztahu ke druhé doplňující zprávě. Podle ní je tato zpráva dle čl. 48 odst. 1 jednacího řádu nepřípustná. Autoři první doplňující zprávy totiž nevyvrátili kritiku předchozích výpočtů, kterou Komise uvedla ve své žalobní odpovědi, a snažili se využít řady nových výpočtů, jimiž by nahradili výpočty obsažené v první doplňující zprávě. Podle Komise by měla být druhá doplňující zpráva odmítnuta též podle čl. 44 odst. 1 písm. c) jednacího řádu, a to z důvodu, že byť se jedná o přílohu, obsahuje argumenty, které po věcné stránce reagují na argumenty přednesené Komisí v žalobní odpovědi.

Závěry Soudu

51 Na úvod je třeba rozhodnout o námitkách nepřípustnosti vznesených Komisí a o jejím vzájemném návrhu.

52 Nejprve, pokud jde o zpochybnění „tří ze čtyř aspektů dopadu kartelové dohody“, je třeba konstatovat, že žalobkyně v žalobě zpochybnily závěr Komise, podle kterého mělo protiprávní jednání skutečný a globální dopad na trh. Žalobkyně uvedly, že kartelová dohoda neměla žádný významný dopad na ceny a že stabilizace podílů na trhu a zvyšování cen nejsou pro účely prokázání skutečného dopadu protiprávního jednání rozhodné.

53 Je nutno konstatovat, že žalobkyně tuto argumentaci rozvedly ve své replice, jako odpověď na tvrzení, které Komise uvedla v žalobní odpovědi a podle kterého v žalobě nebyly zpochybněny tři ze čtyř aspektů dopadu kartelu. Námitka nepřípustnosti, kterou Komise v této souvislosti uplatnila, je tedy zjevně neopodstatněná, a její vzájemný návrh je proto nepřípustný.

54 Pokud jde o otázku, zda je druhá doplňující zpráva přípustným důkazním návrhem, je třeba připomenout, že podle čl. 48 odst. 1 jednacího řádu, mohou účastníci řízení v replice a v duplice navrhnout na podporu své argumentace další důkazy, toto prodlení však musí odůvodnit. Toto ustanovení se ovšem týká nových důkazních návrhů a musí být vykládáno ve světle čl. 66 odst. 2 uvedeného jednacího řádu, který výslovně stanoví, že mohou být předkládány protidůkazy a že původní důkazní návrhy lze rozšířit (rozsudek Soudního dvora ze dne 17. prosince 1998, Baustahlgewebe v. Komise, C-185/95 P, Recueil, s. I-8417, bod 72, a rozsudek Soudu ze dne 12. září 2007, Komise v. Trends, T-448/04, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 52).

55 Na podporu tvrzení žalobkyň, že protiprávní jednání nemělo žádný dopad na trh, byly v projednávané věci k žalobě přiloženy dvě ekonomické studie, a sice úvodní zpráva a první doplňující zpráva. Komise v žalobní odpovědi uvedla argumenty, které měly prokázat, že metodika i míry použité v úvodní zprávě a v první doplňující zprávě byly chybné a jejich věrohodnost nejistá a že závěry z těchto zpráv jí beztak nebrání v tom, aby konstatovala dopad kartelové dohody na ceny.

56 Druhá doplňující zpráva, jejímž cílem je vyvrátit výše uvedené výtky Komise, proto nemůže být novým důkazním návrhem, jak tvrdí Komise, nýbrž je rozšířením důkazů o neexistenci dopadu kartelové dohody na ceny, které již byly žalobkyněmi předloženy ve stadiu žaloby.

57 Pokud jde o výtku Komise, že druhá doplňující zpráva, byť se jedná o přílohu, obsahuje argumenty, které po věcné stránce odpovídají na argumenty, které přednesla v žalobní odpovědi, je třeba připomenout, že Soudu nepřísluší vyhledávat a určovat v přílohách žalobní důvody a argumenty, které by mohl pokládat za důvody představující základ žaloby, neboť tyto přílohy mají čistě důkazní a pomocnou funkci (viz rozsudek Soudu ze dne 17. září 2007, Microsoft v. Komise, T-201/04, Sb. rozh. s. II-3601, bod 94 a citovaná judikatura).

58 V projednávané věci žalobkyně ve své replice odmítly námitky Komise k oběma zprávám přiloženým k žalobě, a to zčásti jako irelevantní a zčásti jako neopodstatněné. Žalobkyně v této souvislosti v replice uvedly, že i při zohlednění námitek Komise, které byly metodologické povahy, zůstávají závěry z uvedených zpráv stejné, tedy že kartelová dohoda neměla na ceny dopad. Žalobkyně také uvedly, že výklad některých údajů obsažených v obou shora uvedených zprávách, tak jak jej provedla Komise, je z hlediska statistiky ošemetný.

59 Soud konstatuje, že druhá doplňující zpráva neobsahuje nové právní argumenty, nýbrž pomocí nových výpočtových metod a ekonometrických referencí podpírá tvrzení obsažená v replice. Z toho vyplývá, že je třeba všechny důkazní návrhy a výtky žalobkyň předložené v rámci prvního žalobního důvodu prohlásit za přípustné.

60 Pokud jde o opodstatněnost tohoto žalobního důvodu, je třeba poukázat na skutečnost, že žalobkyně jeho prostřednictvím zpochybňují jak vyhodnocení závažnosti protiprávního jednání provedené Komisí (viz body 12 a 13 výše), tak rozdílné zacházení, které Komise provedla podle podílů dotyčných podniků na trhu (viz bod 16 výše).

61 Pokud jde nejprve o rozdílné zacházení s dotčenými podniky, v odůvodnění, které v této souvislosti Komise v napadeném rozhodnutí uvedla, je zmiňován zejména zájem na tom, aby bylo přihlédnuto ke „konkrétní váze každého podniku, a tím i ke skutečnému dopadu jeho protiprávního chování na hospodářskou soutěž“ (bod 322 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Je však třeba zdůraznit, že k rozdílnému zacházení podle podílů na dotčeném trhu, jaké je popsáno v bodech 326 až 329 odůvodnění napadeného rozhodnutí, je Komise oprávněna přistoupit i bez důkazu o skutečném dopadu protiprávního jednání na trh.

62 Z judikatury totiž vyplývá, že podíl každého z dotyčných podniků na trhu, na němž došlo k omezujícímu jednání, je objektivním hlediskem, které udává spravedlivou míru odpovědnosti každého z nich pokud jde o potenciální škodlivost uvedeného jednání pro řádný průběh hospodářské soutěže (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 29. dubna 2004, Tokai Carbon a další v. Komise, T-236/01, T-239/01, T-244/01 až T-246/01, T-251/01 a T-252/01, Recueil, s. II-1181, bod 197).

63 Stejně tak je třeba uvést, pokud jde o posouzení závažnosti protiprávního jednání, že i když Komise neprokázala, že by kartelové dohoda měla skutečný dopad na trh, nemá

to vliv na kvalifikaci protiprávního jednání jako „velmi závažného“, a tudíž ani na výši pokuty.

64 V tomto ohledu je nutno konstatovat, že ze systému Společenství v oblasti sankcí za porušení pravidel hospodářské soutěže, tak jak byl zaveden nařízením č. 17 a vyložen judikaturou, vyplývá, že kartelové dohody zasluhují již z důvodu své povahy ukládání přísnějších pokut. Jejich případný skutečný dopad na trh, zejména otázka, nakolik omezení hospodářské soutěže vedlo k vyšší ceně na trhu, než jaká by převládala, kdyby ke kartelu nedošlo, není rozhodujícím kritériem pro určení úrovně pokut (viz v tomto smyslu rozsudky Soudního dvora ze dne 7. června 1983, Musique diffusion française a další v. Komise, 100/80 až 103/80, Recueil, s. 1825, body 120 a 129; ze dne 17. července 1997, Ferriere Nord v. Komise, C-219/95 P, Recueil, s. I-4411, bod 33; ze dne 16. listopadu 2000, Stora Kopparbergs Bergslags v. Komise, C-286/98 P, Recueil, s. I-9925, body 68 až 77, a ze dne 25. ledna 2007, Dalmine v. Komise, C-407/04 P, Sb. rozh. s. I-829, body 129 a 130; rozsudek Tokai Carbon a další v. Komise, bod 62 výše, bod 225; viz také stanovisko generálního advokáta J. Mischa předcházející rozsudku Soudního dvora ze dne 16. listopadu 2000, Mo och Domsjö v. Komise, C-283/98 P, Recueil, s. I-9855, I-9858, body 95 až 101).

65 Dlužno dodat, že z pokynů vyplývá, že dohody či jednání ve vzájemné shodě, jejichž předmětem je tak jako v projednávané věci zejména stanovení cen a rozdělení zákazníků, mohou být kvalifikovány jako „velmi závažné“ již na základě své povahy, aniž by bylo nutné takové chování charakterizovat zvlášť pomocí dopadu či zeměpisného rozsahu. Tento závěr je potvrzen i skutečností, že zatímco se v popisu „závažných“ protiprávních jednání výslovně hovoří o dopadu na trh a o účincích v rozsáhlých oblastech společného trhu, v popisu „velmi závažných“ protiprávních jednání naopak není zmínka o žádném požadavku ohledně skutečného dopadu na trh či vzniku účinků v určité zeměpisné oblasti (rozsudek Soudu ze dne 25. října 2005, Groupe Danone v. Komise, T-38/02, Sb. rozh. s. II-4407, bod 150).

66 Jen pro úplnost, Soud má za to, že Komise právně dostačujícím způsobem prokázala skutečný dopad kartelové dohody na dotčený trh.

67 V této souvislosti je třeba zdůraznit, že předpoklad žalobkyň, podle nějž je Komise povinna, využije-li ke stanovení výše pokuty skutečný dopad kartelové dohody, vědecky prokázat existenci hmatatelného hospodářského dopadu na trh a příčinné souvislosti mezi dopadem a protiprávním jednáním, již byl v judikatuře odmítnut.

68 Soud již totiž opakovaně rozhodl, že skutečný dopad kartelové dohody na trh musí být považován za dostatečně prokázaný, pokud je Komise schopna poskytnout konkrétní a důvěryhodné údaje, které s přiměřenou pravděpodobností ukazují, že kartelová dohoda měla na trh dopad (viz zejména rozsudek Soudu Scandinavian Airlines System v. Komise, bod 36 výše, bod 122, a rozsudky Soudu ze dne 27. září 2006, Archer Daniels Midland v. Komise, T-59/02, Sb. rozh. s. II-3627, body 159 až 161; Jungbunzlauer v. Komise, T-43/02, Sb. rozh. s. II-3435, body 153 až 155; Archer Daniels Midland v. Komise, T-329/01, Sb. rozh. s. II-3255, body 176 až 178, a Roquette Frères v. Komise, T-322/01, Sb. rozh. s. II-3137, body 73 až 75).

69 V tomto ohledu je třeba poznamenat, že žalobkyně nezpochybňovaly věcnou správnost skutkových zjištění popsaných v bodě 13 výše, na nichž Komise založila svůj závěr o existenci skutečného dopadu kartelové dohody na trh, a sice fakt, že v době, kdy bylo plnění koluzní dohody vlažnější, ceny klesaly, a v ostatních obdobích výrazně rostly, dále uskutečňování systému výměny údajů o objemu prodeje a úrovni cen, výrazný celkový podíl všech účastnic kartelové dohody na trhu a skutečnost, že příslušné podíly jednotlivých účastnic kartelové dohody na trhu zůstaly po celou dobu trvání protiprávního jednání poměrně stabilní. Žalobkyně pouze uvedly, že tyto skutečnosti nedokazují, že by předmětné protiprávní jednání mělo skutečný dopad na trh.

70 Z judikatury přitom vyplývá, že je legitimní, aby Komise na základě údajů uvedených v předchozím bodě vyvodila, že protiprávní jednání mělo skutečný dopad na trh (viz v tomto smyslu rozsudky Jungbunzlauer v. Komise, bod 68 výše, bod 159; Roquette Frères v. Komise, bod 68 výše, bod 78; ze dne 27. září 2006, Archer Daniels Midland v. Komise, T-59/02, bod 68 výše, bod 165; Archer Daniels Midland v. Komise, T-329/01,

bod 68 výše, bod 181; rozsudek Soudu ze dne 14. prosince 2006, Raiffeisen Zentralbank Österreich a další v. Komise, T-259/02 až T-264/02 a T-271/02, Sb. rozh. s. II-5169, body 285 až 287).

71 Pokud jde o argument žalobkyň, že spis obsahuje příklady neplnění koluzních dohod, je třeba poukázat na skutečnost, že dopad na trh nelze vyloučit pouze na základě toho, že dohody nebyly vždy účastnicemi kartelové dohody plněny (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu Groupe Danone v. Komise, bod 65 výše, bod 148).

72 Argumenty, které žalobkyně staví na vlastním chování, rovněž nelze přijmout. Skutečné chování určitého podniku, tak jak ho sám tento podnik popisuje, je totiž pro účely hodnocení dopadu kartelové dohody na trh nerozhodné a přihlížet lze pouze k účinkům protiprávního jednání jako celku (rozsudky Soudu ze dne 9. července 2003, Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients v. Komise, T-224/00, Recueil, s. II-2597, bod 167). Stejně tak nelze Komisi vytýkat, že v bodě 303 odůvodnění napadeného rozhodnutí konstatovala, že úvodní zpráva nemůže vyvrátit její závěry o skutečných dopadech protiprávního jednání na trh. Ekonometrická analýza, která je v ní obsažena, totiž pojednává pouze o číselných údajích týkajících se žalobkyň.

73 S ohledem na všechny předcházející úvahy je tedy třeba tento žalobní důvod zamítnout jako neopodstatněný.

74 V rámci své pravomoci provádět soudní přezkum v plné jurisdikci a ve světle předchozích úvah má dále Soud za to, že není namístě zpochybňovat způsob, jakým Komise posoudila výchozí částku pokuty určenou podle závažnosti.

*Ke druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z neodpovídajícího vyhodnocení velikosti odvětví dotčeného protiprávním jednáním*

Argumenty účastnic řízení

75 V rámci druhého žalobního důvodu žalobkyně tvrdí, že když Komise konstatovala, že hodnota dotčeného trhu činí 288 milionů eur, nadsadila velikost tohoto trhu, a tím i závažnost protiprávního jednání, což vedlo k uložení nepřiměřené pokuty. Žalobkyně také tvrdí, že přístup Komise je v rozporu se zásadou rovného zacházení.

76 Žalobkyně na úvod poznamenávají, že v odvětví průmyslových trubek je celková cena výrobků obvykle tvořena cenou mědi vycházející z kurzu na London Metal Exchange (Londýnská burza kovů, dále jen „LME“) a cenou za zpracování, která odpovídá přidané hodnotě výrobce (dále jen „marže za zpracování“). Surovina nezbytná pro výrobu průmyslových trubek je podle žalobkyň dodávána buď zákazníkem, nebo samotným výrobcem trubek, který ji pak účtuje v celkové ceně.

77 Podle žalobkyň je velikost dotčeného trhu rozhodným faktorem při stanovení výchozí částky pokuty. Žalobkyně tvrdí, že alespoň v projednávané věci Komise stanovila výchozí částku dle velikosti dotčeného trhu.

78 Žalobkyně uvádějí, že jakožto výrobci průmyslových trubek nemají žádný vliv na cenu hlavní suroviny, tedy mědi, která podle nich představuje přibližně dvě třetiny konečné ceny, kterou zaplatí jejich zákazníci. Žalobkyně v tomto ohledu připomínají, že cena kovu je určována denními kurzy na LME a že nákupem tohoto kovu pouze plní pokyny těch, kdo pak nakupují průmyslové trubky. Cenu kovu tak podle nich určují sami

zákazníci. Cena kovu je tedy faktorem, který se musí odrazit pouze na straně zákazníků. Míra kolísání ceny kovu nemá podle žalobkyň vliv na jejich ziskovost. V důsledku toho se pak reálná ekonomická váha dotčeného trhu zredukuje pouze na marži za zpracování.

79 Pojem „celkový obrat“, který má být zohledněn pro účely stanovení maximálního limitu 10 % podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17, mimoto není v projednávané věci nutně relevantní, poněvadž Komise a soudy Společenství mohou na pojem „obrat“ v souvislosti s výpočtem velikosti dotčeného trhu použít odlišný výklad. Obrat je totiž nepřesným ukazatelem velikosti výrobkového trhu. V některých případech tak může Komise provést lepší hodnocení rozsahu trhu pomocí jiných faktorů.

80 Na základě výše uvedeného žalobkyně tvrdí, že Komise měla při hodnocení velikosti dotčeného trhu odečíst z celkové ceny předmětných výrobků přibližně dvě třetiny, což by vedlo ke stanovení nižší výchozí částky pokuty. Žalobkyně vyslovují závěr, že když Komise opomněla odečíst cenu mědi od obratu na dotčeném trhu, nezohlednila tím hospodářskou realitu na trhu a stanovila nadměrnou výchozí částku pokuty v porovnání se závažností protiprávního jednání, čímž porušila článek 15 nařízení č. 17 a pokyny.

81 Skutečnost, že vedle koluzní dohody o marži za zpracování a o dalších obchodních podmínkách zahrnoval kartel také rozdělení trhu a zákazníků, jakož i protiprávní výměnu informací, nemůže mít podle žalobkyň vliv na platnost jejich tvrzení, že v rámci posuzování výchozí částky pokuty by měla být velikost relevantního trhu vyhodnocena pouze podle obratu odpovídajícího marži za zpracování.

82 Žalobkyně dále tvrdí, že k tomu, aby sankce odrazovala, musela by být navázána na zisky kartelu a že zisky účastnic kartelu v projednávané věci nezávisely na ceně kovu, nýbrž pouze na marži za zpracování trubek. Krom toho formalistický přístup Komise podle nich vede k přísnějšímu zacházení s hospodářskými subjekty, které na trhu vystupují až po fázi výroby, oproti těm, které na něm vystupují ještě před fází výroby. Stejně je tomu tak v případě subjektů, které zpracovávají nákladné suroviny, oproti těm, které zpracovávají levné suroviny.

83 Komise navrhuje, aby byl tento žalobní důvod zamítnut. Komise krom toho v duplice uvádí, že některé závěry obsažené v napadeném rozhodnutí ohledně rozšíření platnosti dohody o cenách i na platební a dodací podmínky a na konsignační sklady zpochybnily žalobkyně poprvé až v replice. Komise též poukazuje na to, že když skupině KME snížila částku pokuty o 30 % na základě sdělení o spolupráci, přihlédla přitom zejména ke skutečnosti, že skupina KME uvedené závěry nezpochybňovala. Komise tedy Soudu navrhuje, aby shora uvedené argumenty prohlásil za nepřípustné a každopádně aby v rámci výkonu své soudní pravomoci v plné jurisdikci zvýšil částku pokuty uložené skupině KME.

Závěry Soudu

84 Na úvod je třeba konstatovat, že není třeba rozhodovat ani o námitce nepřípustnosti, ani o vzájemném návrhu, které uplatnila Komise. Žalobkyně totiž v odpověď na otázky Soudu na jednání výslovně připustily, že se předmětná kartelová dohoda vztahovala i na platební a dodací podmínky a na konsignační sklady. Každopádně je třeba konstatovat, že námitka nepřípustnosti je neopodstatněná a že vzájemný návrh je nepřípustný, protože ze spisu vyplývá, že tvrzení o tom, že protiprávní jednání mělo vliv pouze na trh, na němž probíhá zpracování, vyjádřily žalobkyně jak v průběhu správního řízení, tak v žalobě.

85 K věci samé je třeba nejprve zdůraznit, že metodika obsažená v pokynech, které Komise použila v napadeném rozhodnutí (viz bod 32 výše), vychází z logiky paušalizace, podle níž se obecná výchozí částka pokuty určená podle závažnosti protiprávního jednání vypočte v závislosti na povaze protiprávního jednání, na jejím skutečném dopadu na trh, pokud jej lze měřit, a na velikosti relevantního zeměpisného trhu (bod 1A první pododstavec pokynů). Obecná výchozí částka pokuty je pak individualizována ve vztahu ke každému účastníkovi zejména podle jeho velikosti.

86 Pro účely stanovení výchozí částky pokuty Komise dále může, aniž by však k tomu byla povinna, přihlédnout k velikosti dotčeného trhu (rozsudky Soudu ze dne 15. března 2006, BASF v. Komise, T-15/02, Sb. rozh. s. II-497, bod 134, a Roquette Frères v. Komise, bod 68 výše, body 149 a 150).

87 Z napadeného rozhodnutí však jasně vyplývá, že se Komise v projednávané věci rozhodla při hodnocení závažnosti předmětného protiprávního jednání zohlednit velikost trhu s průmyslovými trubkami v EHP. Ačkoli již Komise na základě povahy protiprávního jednání dospěla k závěru, že toto protiprávní jednání je ve smyslu pokynů „velmi závažné“ (bod 294 odůvodnění), určila v napadeném rozhodnutí závažnost protiprávního jednání, a tím pádem i obecnou výchozí částku pokuty s přihlédnutím ke skutečným účinkům kartelu na trh (body 295 až 314 odůvodnění), k zeměpisnému rozsahu relevantního trhu (body 315 až 317 odůvodnění) a ke skutečnosti, že odvětví, v němž k protiprávnímu jednání došlo, je rozsáhlým trhem, jehož hodnota v rámci EHP byla odhadnuta na 288 milionů eur (body 318 a 319 odůvodnění).

88 Pro účely vyhodnocení závažnosti protiprávního jednání a obecné výchozí částky pokuty sice velikost dotčeného trhu představovala pouze jeden z faktorů, které Komise v napadeném rozhodnutí použila, nicméně Komise uvedenou částku skutečně stanovila tak, že k velikosti dotčeného trhu přihlédla. Tvrzení Komise, že výchozí částka pokuty uložené žalobkyním by nemusela být nutně nižší než 35 milionů eur, kdyby od obratu na trhu byla odečtena cena mědi, tedy musí být odmítnuto.

89 Proto je třeba ověřit, zda Komise při hodnocení dotčeného trhu zohlednila cenu mědi neprávem.

90 Žalobkyně v tomto ohledu tvrdí, že výrobci průmyslových trubek nemají vliv na cenu mědi, protože se stanovuje podle LME, a že o tom, za jakou cenu se kov nakoupí, rozhodují ti, kdo nakupují průmyslové trubky. Žalobkyně též zdůrazňují, že fluktuace cen kovu nemá žádný dopad na jejich zisk.

91 Je však třeba konstatovat, že neexistuje žádný pádný důvod, proč by obrat na relevantním trhu měl být počítán bez zahrnutí určitých výrobních nákladů. Jak již Komise správně uvedla, ve všech průmyslových odvětvích existují náklady spjaté s konečným výrobkem, na které výrobce nemá vliv, ale které nicméně tvoří podstatnou část celé jeho činnosti, a proto nemohou být při stanovení výchozí částky pokuty z jeho obratu vyloučeny (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 15. března 2000, Cimenteries CBR a další v. Komise, T-25/95, T-26/95, T-30/95 až T-32/95, T-34/95 až T-39/95, T-42/95 až T-46/95, T-48/95, T-50/95 až T-65/95, T-68/95 až T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 a T-104/95, Recueil, s. II-491, body 5030 a 5031). Skutečnost, že cena mědi tvoří významnou část konečné ceny průmyslových trubek nebo že riziko fluktuace cen mědi je o dost vyšší než u jiných surovin, nemůže tento závěr vyvrátit.

92 Pokud jde konečně o různé výtky žalobkyň směřující k tomu, že namísto použití kritéria obratu na relevantním trhu by bylo s ohledem na odrazující účel pokut a na zásadu rovného zacházení vhodnější stanovit jejich výši podle ziskovosti dotčeného odvětví nebo podle související přidané hodnoty, je třeba konstatovat, že tyto výtky nejsou relevantní. V tomto ohledu je nutno nejprve konstatovat, že závažnost protiprávního

jednání se určuje pomocí celé řady faktorů, v jejichž případě má Komise prostor pro uvážení (rozsudek Soudu ze dne 12. prosince 2007, BASF v. Komise, T-101/05 a T-111/05, Sb. rozh. s. II-4949, bod 65), aniž by byl v tomto ohledu stanoven závazný nebo taxativní výčet kritérií, jež musejí být nutně zohledněna (rozsudek Dalmine v. Komise, bod 64 výše, bod 129), a rozhodnutí o tom, jaké faktory a číselné údaje budou zohledněny, aby byla nastolena taková politika, která zajistí dodržování zákazů obsažených v článku 81 ES, nenáleží soudci Společenství, nýbrž Komisi v rámci jejího prostoru pro uvážení a v souladu s mezemi, jež vyplývají ze zásady rovného zacházení a z nařízení č. 17.

93 Dále je nesporné, že obrat podniku nebo obrat na trhu je coby faktor pro hodnocení závažnosti protiprávního jednání nutně neurčitý a nedokonalý. Tento faktor nečiní rozdíl mezi odvětvími s vysokou přidanou hodnotou a odvětvími s nízkou přidanou hodnotou ani mezi ziskovými podniky a podniky, jejichž ziskovost je nižší. I přes svůj přibližný charakter je však v současnosti obrat považován jak zákonodárcem Společenství, tak Komisí a Soudním dvorem za vhodné kritérium v oblasti práva hospodářské soutěže k posouzení velikosti a hospodářské síly dotyčných podniků [viz zejména rozsudek Musique diffusion française a další v. Komise, bod 64 výše, bod 121; čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17, bod 10 odůvodnění a články 14 a 15 nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků (Úř. věst. L 24, s. 1; Zvl. vyd. 08/03, s. 40)].

94 S ohledem na výše uvedené je tedy nutno učinit závěr, že Komise pro účely určení velikosti dotčeného trhu právem zohlednila cenu mědi.

*Ke třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nesprávného zvýšení výchozí částky pokuty z důvodu délky trvání protiprávního jednání*

Argumenty účastnic řízení

95 Podstatou tvrzení žalobkyň je, že zvýšením výchozí částky pokuty, která jim byla uložena, o 10 % za každý rok jejich účasti na protiprávním jednání porušila Komise pokyny i zásadu rovného zacházení a proporcionality, protože nezohlednila proměnlivou intenzitu kartelové dohody v průběhu jejího trvání.

96 V tomto ohledu žalobkyně poznamenávají, že zvýšení o 10 % za každý rok trvání protiprávního jednání je maximálním zvýšením, jaké Komise může na základě pokynů stanovit pokud jde o dlouhotrvající protiprávní jednání. Zvýšení výchozí částky pokuty z důvodu délky trvání podle nich není mechanické, nýbrž by mělo být přímo úměrné skutečnému a objektivnímu dopadu protiprávního jednání na spotřebitele.

97 Žalobkyně zdůrazňují, že může-li Komise v případě složitých kartelových dohod využít konceptu „jediného a pokračujícího protiprávního jednání“, a vztáhnout tak odpovědnost i na podniky, které neměly přímý podíl na všech skutečnostech naplňujících znaky kartelové dohody jako celku, pak je nezbytné, aby zvýšení pokuty z důvodu délky trvání protiprávního jednání bylo upraveno s ohledem na případná období snížené aktivity kartelové dohody.

98 Roční zvýšení o 10 % není podle žalobkyň v projednávané věci skutkově podložené, protože zaprvé dotčená kartelové dohoda neměla podstatný dopad na ceny a zadruhé intenzita aktivity kartelové dohody se v průběhu trvání protiprávního jednání měnila, jak ostatně Komise uvedla v různých bodech odůvodnění napadeného rozhodnutí.

99 Komise navrhuje, aby byl tento žalobní důvod zamítnut.

Závěry Soudu

100 Je třeba připomenout, že zvýšení pokuty v závislosti na délce trvání protiprávního jednání se neomezuje pouze na případ, kdy je dán přímý vztah mezi délkou trvání a větší újmou, která narušila cíle Společenství stanovené v pravidlech hospodářské soutěže (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 30. září 2003, Michelin v. Komise, T-203/01, Recueil, s. II-4071, bod 278 a citovaná judikatura).

101 Z pokynů krom toho vyplývá, že Komise nestanovila, že by se posuzování závažnosti a posuzování délky trvání protiprávního jednání mělo jakkoli překrývat nebo že by mezi nimi měl panovat vztah vzájemné závislosti.

102 Naopak, ze systematiky pokynů vyplývá zaprvé, že tyto upravují posuzování závažnosti protiprávního jednání jako takového pro účely stanovení obecné výchozí částky pokuty.

Zadruhé, závažnost protiprávního jednání se posuzuje s ohledem na charakteristiky dotyčného podniku, zejména na jeho velikost a postavení na relevantním trhu, což může vést k poměrnému vážení výchozí částky, k rozdělení podniků do kategorií nebo ke stanovení zvláštní výchozí částky. Zatřetí, délka trvání protiprávního jednání se bere v úvahu při stanovení základní částky a začtvrté se podle pokynů přihlédne k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem, na základě čehož se pak výše pokuty upraví zejména v závislosti na aktivní či pasivní roli dotyčných podniků při uskutečňování protiprávního jednání.

103 Z toho vyplývá, že pokud si Komise toliko vyhradila možnost zvýšení u dlouhodobých protiprávních jednání za každý rok jejich trvání až o 10 % částky stanovené za závažnost protiprávního jednání, nijak ji to nezavazuje k tomu, aby toto procento stanovila v závislosti na intenzitě aktivity kartelové dohody nebo na jejích dopadech, či dokonce podle závažnosti protiprávního jednání. Rozhodnutí o tom, jaká míra navýšení bude uplatněna z důvodu délky trvání protiprávního jednání, totiž přísluší Komisi v rámci jejího prostoru pro uvážení (viz bod 36 výše).

104 Komise v projednávané věci konstatovala, zejména v bodech 335 a 340 odůvodnění napadeného rozhodnutí, že se skupina KME účastnila protiprávního jednání po dobu dvanácti let a deseti měsíců, což je ve smyslu pokynů dlouhodobé protiprávní jednání, a pokutu proto zvýšila o 125 %. Komise se přitom neodchýlila od pravidel, která si sama v pokynech stanovila. Soud má ostatně za to, že toto 125% zvýšení není v projednávané věci zjevně nepřiměřené.

105 Ze všech těchto úvah vyplývá, že žalobní důvod týkající se zvýšení částky pokuty z důvodu délky trvání protiprávního jednání musí být zamítnut jako neopodstatněný.

*Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nezohlednění některých polehčujících okolností*

Argumenty účastnic řízení

106 V rámci čtvrtého žalobního důvodu uplatňují žalobkyně čtyři výtky a tvrdí, že Komise porušila bod 3 pokynů tím, že odmítla zohlednit některé polehčující okolnosti.

107 Žalobkyně zaprvé tvrdí, že ačkoli nelze říci, že by sporné dohody soustavně neplnily, prováděly je nicméně pouze v omezené míře, což by mělo představovat polehčující okolnost.

108 Zadruhé žalobkyně tvrdí, že Komise neprávem nezohlednila skutečnost, že po kontrolách ze strany Komise protiprávní jednání okamžitě a dobrovolně ukončily.

109 Zatřetí žalobkyně uvádějí, že Komise neprávem odmítla kvalifikovat jako polehčující okolnost obtížnou situaci panující v odvětví průmyslových trubek. Přitom měla porušit zásadu rovného zacházení a notně překročit svou posuzovací pravomoc, protože v projednávané věci uplatnila přísnější kritéria, než jaká se uplatní na srovnatelné

situace. Žalobkyně v tomto ohledu odkazují na předchozí rozhodnutí Komise, kde podle nich byly obtížné hospodářské podmínky důvodem pro snížení základních částek pokut.

110 Začtvrté žalobkyně uvádějí, že v rozporu se šestou odrážkou bodu 3 pokynů a se zásadou ekvity a rovného zacházení Komise odpovídajícím způsobem nezohlednila v napadeném rozhodnutí jejich přispění ke zjištění celkové délky trvání protiprávního jednání. Z rozhodnutí Komise 2005/349/ES ze dne 10. prosince 2003 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (Věc COMP/E-2/37.857 – Organické peroxidy) (Úř. věst. 2005, L 110, s. 44) podle žalobkyň vyplývá, že společnosti, která Komisi poskytne ohledně určitých období protiprávního jednání rozhodující informace nebo doplňující informace k důkazům, které již má Komise k dispozici, by neměla být za tato období uložena pokuta.

111 Podle žalobkyň však Komise v projednávané věci nezohlednila skutečnost, že žalobkyně jako první poskytly rozhodující důkazy ohledně období trvání protiprávního jednání od května 1988 do listopadu 1992 a od května 1998 až do konce roku 1999, když snížení základní částky pokuty přiznala pouze společnosti Outokumpu. Komise tak měla porušit zásadu rovného zacházení a měla se dopustit pochybení, když tato období vzala v úvahu při výpočtu pokuty uložené žalobkyním.

112 Žalobkyně zpochybňují výklad Komise, podle kterého se bod 3 pokynů použije výlučně na podnik, který jako první odhalil délku trvání protiprávního jednání, což znamená, že snížení základní částky na základě tohoto důvodu může být přiznáno pouze jedinému podniku. Odměňovat spolupráci na základě chronologického pořadí bez ohledu na kvalitu a rozsah informací a dokumentů poskytnutých spolupracujícím podnikem je podle nich v rozporu s cílem, který Komise v této oblasti sleduje, a sice dbát na to, aby

kartelové dohody byly odhalovány a zakazovány díky plnému přístupu k dokumentům s vysokou důkazní silou a k rozhodujícím informacím.

113 Komise navrhuje, aby byl tento žalobní důvod zamítnut.

Závěry Soudu

114 Úvodem je třeba připomenout, že Komise musí při stanovení výše pokut v zásadě jednat v souladu s ustanoveními svých vlastních pokynů (viz bod 33 výše). Nicméně v pokynech není uvedeno, že Komise musí vždy samostatně brát v úvahu každou z polehčujících okolností vyjmenovaných v bodě 3 těchto pokynů, a není povinna automaticky přiznat dodatečné snížení z tohoto titulu, neboť přiměřená povaha případného snížení pokuty z titulu polehčujících okolností musí být posouzena z celkového hlediska při zohlednění všech relevantních okolností.

115 Předchozí judikatura, podle které je Komise nadána posuzovací pravomocí, v jejímž rámci může při stanovování výše ukládaných pokut zohlednit nebo nezohlednit některé skutečnosti, zejména v závislosti na okolnostech projednávané věci, totiž platí i navzdory přijatým pokynům. Vzhledem k tomu, že pokyny neobsahují závazné ustanovení ohledně polehčujících okolností, k nimž lze přihlédnout, je třeba mít za to, že si Komise ponechala určitý prostor pro celkové posouzení rozsahu možného snížení částky pokut z důvodu polehčujících okolností.

116 Pokud jde o první výtku, je třeba konstatovat, že nemůže obstát, poněvadž z judikatury jasně vyplývá, že k tomu, aby se na pachatele použil bod 3 druhá odrážka pokynů, musí tento prokázat, že se choval soutěžně či alespoň jednoznačně a ve značné míře porušoval povinnosti, jejichž účelem bylo provádění kartelové dohody, a to natolik, že narušil její fungování, a dále že svou účast v dohodě nedával najevo, a nepodněcoval tak ostatní podniky k provádění předmětné kartelové dohody (rozsudky Soudu ze dne 8. července 2004, Dalmine v. Komise, T-50/00, Sb. rozh. s. II-2395, bod 292, a ze dne 15. března 2006, Daiichi Pharmaceutical v. Komise, T-26/02, Sb. rozh. s. II-713, bod 113).

117 Žalobkyně však v projednávané věci netvrdí, že by jednoznačně a ve značné míře bránily provádění předmětné kartelové dohody natolik, že by narušily její samotné fungování. První výtka tudíž není opodstatněná.

118 Pokud jde o druhou výtku, je třeba připomenout, že podle bodu 3 třetí odrážky pokynů „ukončení protiprávního jednání, jakmile Komise [poprvé] zasáhla (zejména při provádění kontrol)“, patří mezi polehčující okolnosti. Nicméně snížení pokuty z důvodu ukončení protiprávního jednání, jakmile Komise poprvé zasáhla, nemůže být automatické, ale závisí na posouzení okolností konkrétního případu Komisí v rámci její posuzovací pravomoci.

119 V projednávaném případě se dotčené protiprávní jednání vztahuje k tajné kartelové dohodě, jejímž cílem bylo stanovení cen a rozdělení trhu. Tento druh kartelové dohody je výslovně zakázán čl. 81 odst. 1 písm. a) a c) ES a představuje zvláště závažné protiprávní jednání. Strany dohody si tedy musely být vědomy protiprávní povahy svého jednání. Utajenost kartelové dohody svědčí o tom, že strany o protiprávní povaze svého jednání věděly. V důsledku toho má Soud za to, že není žádných pochyb o tom, že toto protiprávní jednání bylo dotčenými stranami spácháno úmyslně. Soud již přitom

výslovně rozhodl, že ukončení úmyslného protiprávního jednání nemůže být považováno za polehčující okolnost, když bylo toto jednání ukončeno po zásahu Komise (rozsudek Soudu ze dne 11. března 1999, Ensidesa v. Komise, T-157/94, Recueil, s. II-707, bod 498).

120 S ohledem na výše uvedené je třeba tuto výtku žalobkyň odmítnout jako neopodstatněnou.

121 V rámci své pravomoci provádět přezkum v plné jurisdikci má krom toho Soud za to, že i když žalobkyně protiprávní jednání ukončily, jakmile Komise poprvé zasáhla, beztak to není důvodem pro snížení částky jejich pokuty. Toto ukončení protiprávního jednání bylo totiž přiměřenou a obvyklou reakcí na zásah Komise a nelze ho klást na roveň zásluhám za projev samostatné iniciativy. Stejně tak toto ukončení protiprávního jednání bylo pouze návratem k legálnímu chování a nepřispělo k vyšší účinnosti Komisí vedeného stíhání.

122 Pokud jde o třetí výtku, z judikatury vyplývá, že Komise není povinna považovat za polehčující okolnost špatné finanční zdraví dotčeného odvětví. To, že Komise v předchozích věcech brala v úvahu hospodářskou situaci odvětví jako polehčující okolnost, ještě neznamená, že musí nezbytně pokračovat v dodržování této praxe. Kartely totiž obecně vznikají v okamžiku, kdy v odvětví dojde k obtížím (viz rozsudek Tokai Carbon a další v. Komise, bod 62 výše, bod 345 a citovaná judikatura). Třetí výtku je proto třeba odmítnout.

123 Pokud jde o čtvrtou výtku, nejprve je nutno konstatovat, že na základě sdělení o spolupráci z roku 1996 nemohlo být ani společnosti Outokumpu, ani žalobkyním přiznáno více než 50% snížení konečné částky pokut, které jim byly uloženy, protože

protiprávní jednání Komisi neohlásily ještě před tím, než provedla kontroly, které jí poskytly dostatečné důvody pro zahájení řízení o protiprávním jednání, v němž bylo vydáno napadené rozhodnutí.

124 Rovněž je nesporné, že se Komise s celkovou délkou trvání kartelu seznámila poprvé z prohlášení společnosti Outokumpu ze dne 30. května 2001. Na základě informací, které předtím poskytla společnost Mueller Industries, totiž byla Komise schopna prokázat existenci protiprávního jednání pouze za dobu od května 1994 do května 1998. Žalobkyně však tvrdí, že právě díky informaci, kterou Komisi sdělily v říjnu 2002, mohla Komise definitivně prokázat existenci kartelu za období od května 1988 do listopadu 1992 a od května 1998 až do konce roku 1999.

125 Jakmile Komise prokázala další období trvání protiprávního jednání, mohla pak podle bodu 1B pokynů zvýšit výchozí částky pokut uložených pachatelům o 125 % namísto 40 %. Podnikům, které Komisi poskytly informaci o další době trvání protiprávního jednání, tedy hrozilo, že jim bude výchozí částka pokuty navýšena o dalších 85 procentních bodů.

126 Jedná se tu o paradox obsažený ve sdělení o spolupráci z roku 1996, a to v tom smyslu, že podniku, na který se vztahuje bod D uvedeného sdělení a který Komisi poskytne nové informace, hrozí, že bude postižen přísněji, než kdyby tyto informace Komisi nepředal. Bod 3 šestá odrážka pokynů, podle kterého „účinná spolupráce podniku při řízení, mimo oblast působnosti [sdělení o spolupráci z roku 1996]“, může být polehčující okolností, umožňuje tento paradox napravit.

127 Když Komise v daném případě použila bod 3 šestou odrážku pokynů, aniž se o tom jakkoli zmínila, fakticky tím společnosti Outokumpu poskytla imunitu pokud jde o další dobu trvání kartelové dohody, o níž před obdržením jejího prohlášení ze dne 30. května 2001 nevěděla (bod 386 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

128 Je tedy třeba ověřit, zda byla Komise povinna, ať již na základě bodu 3 šesté odrážky pokynů, nebo v souladu se zásadou rovného zacházení, přiznat také žalobkyním snížení pokuty za informace ohledně období let 1988 až 1992 a 1998 až 1999, které Komisi poskytly o více než šestnáct měsíců později než společnost Outokumpu.

129 V tomto ohledu je třeba předem připomenout, že Komise má určitý prostor pro uvážení, pokud jde o uplatňování polehčujících okolností (rozsudek Soudu ze dne 8. července 2004, Mannesmannröhren-Werke v. Komise, T-44/00, Sb. rozh. s. II-2223, bod 307).

130 Dále je třeba zdůraznit, že z logiky ochrany před pokutami vyplývá, že může být poskytnuta pouze jednomu z účastníků kartelové dohody, neboť cílem je vytvořit uvnitř kartelových dohod ovzduší nejistoty, které má povzbuzovat k oznamování kartelových dohod Komisi. Tato nejistota přitom vyplývá právě ze skutečnosti, že účastníci kartelové dohody vědí, že pouze jednomu z nich bude poskytnuta ochrana před pokutou, když nahlásí ostatní účastníky protiprávního jednání, čímž je vystaví riziku přísnějších pokut.

131 Za takové situace, jaká je dána v projednávané věci, kdy Komise ví, že kartelová dohoda existuje, avšak chybí jí některé zásadní údaje, jež by mohly prokázat celkovou délku trvání tohoto protiprávního jednání, je zvlášť žádoucí využít takového mechanizmu, konkrétně aby se zabránilo tomu, že se pachatelé dohodnou na zatajení těchto údajů.

132 Taková situace se liší od situace, kdy již Komise zná důkazy, ale snaží se je doplnit. V takovém případě je snížení pokuty pachatelům namísto ochrany jediného podniku před pokutou odůvodněno tím, že cílem již není odhalit okolnost, která může vést ke zvýšení uložené pokuty, nýbrž shromáždit co možná nejvíce důkazů, aby Komise posílila svou schopnost prokázat předmětný skutkový stav.

133 Pokud jde o údajné nerovné zacházení se společností Outokumpu a žalobkyněmi, stačí poukázat na to, že se nenacházely ve srovnatelné situaci, protože společnost Outokumpu poskytla Komisi informace související s další dobou trvání kartelové dohody v délce osmi a půl roku více než rok před žalobkyněmi.

134 Vzhledem k výše uvedenému je třeba čtvrtou výtku odmítnout.

135 Tento žalobní důvod proto musí být v plném rozsahu zamítnut.

*K pátému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nedostatečného snížení částky pokuty na základě sdělení o spolupráci z roku 1996*

Argumenty účastnic řízení

136 Žalobkyně zaprvé srovnávají svou spolupráci a 30% snížení, které jim bylo přiznáno, s tím, jak bylo zacházeno se třetími subjekty v předchozích věcech. Žalobkyně v tomto ohledu dospěly k závěru, že s nimi bylo zacházeno méně příznivě.

137 Zadruhé se žalobkyně domnívají, že s ohledem na přínos jejich spolupráce k průběhu šetření jim mělo být podle bodu D sdělení o spolupráci z roku 1996 přiznáno snížení o více než 30 %. V tomto ohledu nejprve tvrdí, že Komisi dobrovolně poskytly informace nad rámec toho, co byly povinny sdělit na základě článku 11 nařízení č. 17, dále, že tyto informace podrobně popisovaly fungování kartelu a, konečně, že některé z těchto informací byly rozhodující k prokázání existence protiprávního jednání v období od května 1988 do listopadu 1992 a od května 1998 až do konce roku 1999.

138 Zatřetí žalobkyně tvrdí, že Komise porušila zásadu rovného zacházení, když pokutu uloženou společnosti Outokumpu snížila o 50 %. Podle žalobkyň porušila Komise uvedenou zásadu také tím, že ke spolupráci ze strany společnosti Outokumpu přihlédla jak pro účely 50% snížení pokuty podle bodu D sdělení o spolupráci z roku 1996, tak pro účely uplatnění polehčující okolnosti podle pokynů.

139 Komise navrhuje, aby byl tento žalobní důvod zamítnut.

Závěry Soudu

140 Pokud jde o srovnání, které žalobkyně provedly mezi projednávaným případem a dřívější praxí Komise, je třeba konstatovat, že z judikatury vyplývá, že pouhá skutečnost, že Komise přiznala ve své dřívější rozhodovací praxi určitou míru snížení za určité chování, neznamená, že je povinna přiznat stejné snížení při posouzení

podobného chování v rámci pozdějšího správního řízení (viz rozsudek Soudu ze dne 20. března 2002, ABB Asea Brown Boveri v. Komise, T-31/99, Recueil, s. II-1881, bod 239 a citovaná judikatura). Žalobkyně se tedy nemohou domáhat takového snížení částky pokuty, jaké bylo přiznáno v jiných věcech.

141 Pokud jde o ostatní výtky, je třeba rovněž připomenout, že u posuzování spolupráce poskytnuté účastníky kartelové dohody může být shledána pouze vada spočívající ve zjevně nesprávném posouzení Komise, protože při hodnocení kvality a užitečnosti spolupráce určitého podniku, zejména v porovnání s přispěním jiných podniků, má Komise široký prostor pro uvážení (rozsudek Soudního dvora ze dne 10. května 2007, SGL Carbon v. Komise, C-328/05 P, Sb. rozh. s. I-3921, bod 88). Komise však nemůže v rámci tohoto posuzování porušovat zásadu rovného zacházení.

142 V této souvislosti je nutno konstatovat, že Komise v napadeném rozhodnutí uznala, že informace poskytnuté žalobkyněmi jsou rozsáhlejší než informace, jejichž poskytnutí mohlo být požadováno na základě článku 11 nařízení č. 17. Komise také připustila, že žalobkyně poskytly nové důkazy a potvrdily stávající důkazy ohledně celé délky trvání protiprávního jednání, to znamená ohledně období let 1988 až 2001. Komise konkrétně přihlédla ke skutečnosti, že jí žalobkyně pomohly s posouzením rozsahu kartelu v období let 1997 až 1999. Komise však uvedla, že žalobkyně nebyly ani prvním, ani hlavním podnikem, který poskytl rozhodující důkazy týkající se období od května 1988 do listopadu 1992 a období let 1997 až 1999. Komise též zohlednila skutečnost, že s ní žalobkyně začaly spolupracovat až v reakci na dopis, který jim byl zaslán v červenci 2002 podle článku 11 nařízení č. 17 (body 415 až 417, 419, 420 a 423 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

143 Rovnou je nutno zdůraznit, že Komisi nelze vytýkat, že při použití bodu D sdělení o spolupráci z roku 1996 přihlédla ke spontánnosti, s jakou jí byly informace poskytovány (rozsudek ABB Asea Brown Boveri v. Komise, bod 140 výše, body 237 a 238). V rámci politiky shovívavosti může Komise přiznat podnikům, které s ní

spontánně spolupracují, rozsáhlejší snížení částky pokuty než podnikům, které tak neučiní. V daném případě je nesporné, že na rozdíl od společnosti Outokumpu bylo nutné čekat až na zaslání žádosti o informace, než začaly žalobkyně spolupracovat.

144 Pokud se jedná o období od května 1988 do listopadu 1992, ze spisu vyplývá, že Komise správně konstatovala, že popis poskytnutý žalobkyněmi ohledně uvedeného období nebyl ani podrobnější, ani úplnější než popis poskytnutý společností Outokumpu a že ke dni, kdy žalobkyně začaly spolupracovat, již měla, a to už přibližně šestnáct měsíců, rozhodující důkazy z jiných zdrojů, které prokazovaly existenci protiprávního jednání v průběhu těchto let. Jak z předchozí spolupráce se společností Outokumpu, tak ze dvou dokumentů nalezených v průběhu kontrol vyplynulo, že předmětná kartelová dohoda trvala již od roku 1988.

145 Pokud jde o období od května 1998 až do konce roku 1999, je třeba uvést, že ze spisu nevyplývá, že by Komise ponechala bez povšimnutí spolupráci, kterou poskytly žalobkyně. V bodě 419 odůvodnění napadeného rozhodnutí se Komise naopak zmiňuje o tom, že spolupráce s žalobkyněmi jí byla do jisté míry užitečná pokud jde o období let 1997 až 1999. Komisi nelze vytýkat, že v tomto bodě odůvodnění též uvedla, že před zahájením spolupráce ze strany žalobkyně již měla k dispozici důkazy týkající se jistých schůzek a výměny důvěrných informací, k nimž došlo v průběhu uvedeného období, neboť toto tvrzení je potvrzeno údaji obsaženými ve spise.

146 Z výše uvedeného krom toho vyplývá, že žalobkyně neprokázaly, že by se Komise dopustila zjevně nesprávného posouzení jejich spolupráce.

147 Pokud jde o argument, podle něhož bylo s žalobkyněmi zacházeno diskriminačně, stačí připomenout, že žalobkyně a Outokumpu se nenacházely ve srovnatelné situaci, jelikož

Outokumpu s Komisí spolupracovala mnohem dříve než žalobkyně, a dále že žalobkyně začaly s Komisí spolupracovat teprve po obdržení žádosti o informace.

148 Ostatně skutečnost, že společnosti Outokumpu bylo jak na základě sdělení o spolupráci z roku 1996, tak na základě pokynů přiznáno snížení částky uložené pokuty za to, že s Komisí spolupracovala mnohem dříve než ostatní podniky, nemůže představovat diskriminaci vůči žalobkyním. Skutečnost, že společnosti Outokumpu bylo přiznáno snížení podle bodu 3 šesté odrážky pokynů, totiž souvisí se vzájemnou vazbou mezi pokyny a sdělením o spolupráci z roku 1996. Kdyby žalobkyně spolupracovaly s Komisí jako první, bylo by možné na ně použít jak sdělení o spolupráci z roku 1996, tak pokyny.

149 S ohledem na výše uvedené je třeba tento žalobní důvod zamítnout.

*K návrhu na zaplacení výdajů na zřízení bankovní záruky*

150 Na podporu tohoto návrhu neuvedly žalobkyně žádný argument. Z toho vyplývá, že žaloba v tomto ohledu nesplňuje minimální požadavky na přípustnost žaloby stanovené článkem 21 statutu Soudního dvora a čl. 44 odst. 1 písm. c) jednacího řádu. Proto musí být tento návrh zamítnut jako neopodstatněný.

**K nákladům řízení**

151 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a žalobkyně neměly ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedeným uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů

SOUD (osmý senát)

rozhodl takto:

**1) Žaloba se zamítá.**

**2) Společnostem KME Germany AG, KME France SAS a KME Italy SpA se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Martins Ribeiro Papasavvas Wahl

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 6. května 2009.

Podpisy.